

'ಸಾವಿರದ ಒಂಭತ್ತನೂರ ಎಂಬತ್ತೈದನೆಯ ಇಸವಿಯ ಇಂಥದೇ ಒಂದು ನವಂಬರ್ ತಿಂಗಳಿನ ಸಂಜೆ ನನ್ನದೊಂದು ಕತೆ ವರ್ಷದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕತೆ ಎಂದು ಅನಾನ್ಸ್ ಆದದ್ದು ನಿಮಗೆ ನೆನಪಿರಬಹುದು' ಎಂದು ಜೋಸೆಫ್ ಶುರು ಮಾಡಿದ. ಅವನೆದುರು ಡಲ್ಲಾಗಿ ಕೂತಿದ್ದ ಇಬ್ಬರು ಕತೆಗಾರರೂ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಕತ್ತೆತ್ತಿದರು. ಹಾಗೆ ಕತ್ತೆತ್ತಿದವರ ಪೈಕಿ ಒಬ್ಬ 'ಅದೇ 'ಹುಲಿ ಮತ್ತು ಪಾರಿವಾಳ' ಅನ್ನೋ ಕತೆ ತಾನೆ? ಅದೊಂದೇ ನೀನು ಹಾನಿಸ್ತಾಗಿ ಬರೆದಿರೋ ಕತೆ' ಎಂದು ಸಿನಿಕ ನಗೆ ನಕ್ಕ.

ಜೋಸೆಫ್‌ನ ಹುಬ್ಬುಗಳು ಕೂಡಿಕೊಂಡವು. 'ಅದೆಲ್ಲಾ ಇರಲಿ ಕಣಲೇ! ನಾನು ಹೇಳೋದನ್ನ ಒಂಚೂರು ಸಹನೆಯಿಂದ ಕೇಳಿಸಿಕೋ. ಆಮೇಲೆ ವಿಮರ್ಶೆ ಗಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಬಹುದು' ಎಂದು ರೇಗಿದ.

ಅದೇ ಆಗ ಸಿನಿಕ ರಾಗ ಎಳೆದಿದ್ದ ಕತೆಗಾರ ರಾಮೇಗೌಡನೂ, ಅವನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಹೊಸ ಕತೆಗಾರ ಹಮೀದುವೂ 'ಓಕೇ! ಓಕೇ!' ಎಂದು ಒಂದೇ ಗಂಟಲಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ಜೋಸೆಫ್‌ನ ಮುಂದಿನ ಮಾತಿಗೆ ಕಾಯುತ್ತಾ ಕೂತರು.

ರಾಮೇಗೌಡನ ಕೊಂಕಿನಿಂದ ಒಂಚೂರು ಮುಜುಗರಗೊಂಡಿದ್ದರಿಂದಲೋ ಏನೋ ಜೋಸೆಫ್ ತನ್ನೆದುರಿಗೆ ಕೂತಿದ್ದ ಗೆಳೆಯರಿಬ್ಬರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಣ್ಣು ಕೊಟ್ಟು ಅವರ ನೋಟವನ್ನು ಎದುರಿಸಲಾರದೆ ಮಾತು ಶುರು ಮಾಡಿದ. ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟ ಎಂದು ಮೊದಲೇ ಊಹಿಸಿದ್ದರಿಂದ ತಾನು ಬರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದ ಹಾಳೆಗಳನ್ನು ಬ್ಯಾಗಿನಿಂದ ಹೊರತೆಗೆದು, ಓದಲೇ ಎಂಬಂತೆ ಗೆಳೆಯರತ್ತ ನೋಡಿದ. ಅವರು 'ಹೂಂ' ಎಂಬಂತೆ ಗೋಣಾಡಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಜೋಸೆಫ್ ಅದನ್ನು ಓದತೊಡಗಿದ:

ಅವತ್ತು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಊರಿನಲ್ಲಿದ್ದ ನನಗೆ, 'ಹುಲಿ ಮತ್ತು ಪಾರಿವಾಳ' ಕತೆಗೆ ಮೂರು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಬಹುಮಾನ ಬಂದ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಬಂದ ತಂಗಿ ಸಡಗರದಿಂದ ಹೇಳಿದ ತಕ್ಷಣ ಹುಟ್ಟಿದ ಉಬ್ಬು, ಆ ವಿಚಿತ್ರ ಉಬ್ಬನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಓಡಾಡಿದ್ದು ಕೂಡ ನನಗೆ ನಿನ್ನೆಮೊನ್ನೆ ಆದಂತೆ ನೆನಪಿದೆ. ಪೊಲೀಸರು ನಕ್ಸಲೈಟ್ ಎಂಬ ಅನುಮಾನದ ಮೇಲೆ ಒಬ್ಬ ಕವಿಯನ್ನು ಎನ್ ಕೌಂಟರ್ ಮಾಡುವ ವಸ್ತುವಿದ್ದ ಆ ಕತೆಗೆ ಬಂದ ಬಹುಮಾನದ ಹಣದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸಾವಿರವನ್ನು ನಾನು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದ ಲಂಕೇಶರ 'ಕ್ರಾಂತಿ ಬಂತು ಕ್ರಾಂತಿ' ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನಕ್ಸಲೈಟ್ ದಿನಕರನ ಪಾತ್ರ ಮಾಡಿದ ದಿವಾಕರ ನನ್ನಿಂದ ಇಸಿದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ್ದ ಸಾಲ ತೀರಿಸಿದ್ದು ಕೂಡ ಆಕಸ್ಮಿಕವಿರಬಹುದು.

ಈ 'ಹುಲಿ ಮತ್ತು ಪಾರಿವಾಳ' ಎನ್ನುವ ಕತೆ ಗರ್ಭ ತಾಳಿದ ಗೆಳೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿ ಬಿಡಬೇಕು: ಅದೇ ಆಗ ನಮ್ಮ ಮೇಷ್ಟ್ರರೊಬ್ಬರನ್ನು ಪೊಲೀಸರು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದರು.

ಎರಡು ವರ್ಷ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಪಾಠ ಕೇಳಿದ್ದ ನಾನು ಬರೇ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಕೆಳಗೆ ಆ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯಿಂದ ಎಂ.ಎ. ಡಿಗ್ರಿ ಪಡೆದು ಒಂದು ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಮೇಷ್ಟ್ರರಾಗಿದ್ದೆ. ಈ ನಡುವೆ, 'ಪೊಲೀಸರು ಮೇಷ್ಟ್ರರನ್ನು ಟಾರ್ಚರ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ', 'ಇನ್ನೇನು ಒಂದೆರಡು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಪೊಲೀಸರು ಹೊಡೆದು ಸಾಯಿಸಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ' ಮುಂತಾದ ಭಯಾನಕ ಸುದ್ದಿಗಳು ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿದ್ದವು. ನನ್ನ ಒಂದಿಬ್ಬರು ಗೆಳೆಯರು ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅವರನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡೂ ಬಂದಿದ್ದರು. ನಾನೂ ಒಂದೆರಡು ಸಲ ಜೈಲಿನ ಕಡೆ ಹೋಗೋಣವೆಂದು ಹೊರಟು, ಈಗ ಮೇಷ್ಟ್ರರನ್ನು ನೋಡಲು ಹೋದರೆ ನನ್ನನ್ನೂ ಪೊಲೀಸರು ಜೈಲಿಗೆ ಹಾಕುತ್ತಾರೇನೋ ಎಂಬ ಭಯದಿಂದ ಅಲ್ಲಿಂದ ಓಡಿ ಬಂದವನು ಮತ್ತೆ ಅತ್ತ ತಲೆ ಹಾಕಿಯೂ ಮಲಗಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ನಿಜಕ್ಕೂ ಹೆಂಚೆಡಿಯಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ಮಹಾ ಕಿಲಾಡಿಯಿರಬಹುದು ಎಂಬ ಸತ್ಯ ಒಳಗೈಲೋ

ಚುಚ್ಚತೊಡಗಿತು. ಸಿಟ್ಟು, ದಿಗಿಲು, ನಾಚಿಕೆ ಎಲ್ಲ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಊರಿಗೂ ಹೋಗದೆ, ತುಮಕೂರಿನ ಹೊರವಲಯದಲ್ಲಿದ್ದ ಫೆಂಡೊಬ್ಬನ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಆ ಮನೆಯ ಒಂದು ರೂಮು ಸೇರಿಕೊಂಡೆ. ಅದೇ ಆಗ ಗದ್ದೆಯಿಂದ ಭತ್ತ ತಂದು ರೂಮಿನ ತುಂಬಾ ಒಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆ ಹಸಿ ಭತ್ತದ ಗಮಲಿನಲ್ಲಿ ಭತ್ತದ ಚೀಲಗಳ ಮೇಲೆ ಕೂತು ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದ ದಿಗಿಲನ್ನೆಲ್ಲ ಬರೆಯತೊಡಗಿದೆ. ಆ ಕತೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಮೂರು ಪಾತ್ರಗಳು ಅದು ಹೇಗೆ ಮೂಡಿದವೋ, ಅದೆಲ್ಲ ಹೇಗೆ ಆ ಕತೆಯ ರೂಪ ತಾಳಿತೋ, ಅಂತೂ ಬರೆಯುವಾಗ ಕೈ ಎದೆ ತೊಡೆ ಆಗಾಗ ನಡುಗುತ್ತಿದ್ದುದು ನೆನಪಿದೆ.

ಆ ಕತೆ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಅದಕ್ಕೆ 'ಹುಲಿ ಮತ್ತು ಪಾರಿವಾಳ' ಎಂದು ಯಾಕೆ ಹೆಸರಿಟ್ಟೆನೋ ಮರೆತುಹೋಗಿದೆ; ಅಥವಾ ಮೊದಲೇ ಆ ಹೆಸರು ಹೊಳೆದಿತ್ತೋ, ಆ ಹೆಸರೇ ಆ ಕತೆಯನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸಿತೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಯಶಃ ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಬಳಸಿದರೆ ಕತೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ವಿಮರ್ಶಕರು ಪದೇ ಪದೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರಿಂದಲೋ, ಅಥವಾ ಕಥಾಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಈ ವಿರುದ್ಧಾರ್ಥಗಳ ಸಂಕೇತಗಳು ಕ್ಷಿಪ್ರಾಗಬಹುದು ಅಂತಲೋ, ಅಂತೂ ಆ ಹೆಸರಿಟ್ಟೆನೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆ

ಕತೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಮುಗಿಸಿದೆನೋ ಅದೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಕತೆಯ ನಾಯಕನಾದ ಕವಿಯನ್ನು ಪೊಲೀಸರು ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ; ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಕವಿಯ ಕ್ಲಾಸ್‌ಮೇಟಾಗಿದ್ದು, ಮುಂದೆ ಡಾಕ್ಟರಾದ ಲಿಂಗೇಗೌಡ ಅವನಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಾರಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಪೊಲೀಸ್ ಆಫೀಸರ್ ಆಗಿದ್ದ 'ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಕ್ಲಾಸ್‌ಮೇಟ್ ಪಾಟೀಲ' 'ಆ ಕವಿ ಸರ್ಕಾರವನ್ನೇ ಉರುಳಿಸುವ ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ' ಎಂದು ಮೂಗು ಮುರಿಯುತ್ತಾ, ಅವನ ತಂಟೆಗೆ ಹೋಗಬೇಡವೆಂದು ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಕಥಾನಾಯಕ ಎನ್‌ಕೌಂಟರಿನಲ್ಲಿ ಸತ್ತ ಸುದ್ದಿ ಬರುತ್ತದೆ

ಈ ಬಗೆಯ ಮುಕ್ತಾಯ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆಂದು ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನನ್ನ ನಂಬಿಕೆಯಾಗಿತ್ತೋ ಏನೋ. ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ಮೇಷ್ಟ್ರರ ಬಂಧನದ ವಿರುದ್ಧ ದಿನನಿತ್ಯ ಪ್ರತಿಭಟನೆ, ಧರಣಿ, ಪ್ರತಿಭಟನೆಗಳು ಇವೆಲ್ಲ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ತೀರ್ಪುಗಾರರಿಗೂ ಈ ವಸ್ತು ಸಮಕಾಲೀನವಾಗಿ ಕಂಡಿರುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿತ್ತು. ಈ ಕತೆಗೆ ಬಹುಮಾನ ಬಂದು ಪ್ರಕಟವಾದ ಮರುದಿನವೇ ಅದನ್ನು ಓದಿದ್ದ ಕ್ಲಾಸ್‌ಮೇಟ್ ಪ್ರತಿಮಾ ಆಗಿನ್ನೂ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಮೇಷ್ಟ್ರರನ್ನು ನೋಡಲು ಹೋಗಿದ್ದವಳು, 'ಸಾರ್, ಜೋಸೆಫ್ ನಿಮ್ಮ ಅರೆಸ್ಟ್ ಮೇಲೆ ಕತೆ ಬರೆದು ಪ್ರೈಯರ್ ತಗೊಂಡಿದಾನೆ' ಎಂದಳಂತೆ. ಮೇಷ್ಟ್ರರು ಅಚ್ಚರಿಯಿಂದ ಹುಬ್ಬೇರಿಸಿದಾಗ, 'ಆದರೆ ಕತೆಲಿ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಚೀಂಜ್ ಮಾಡ್ಕೊಂಡಿದಾನೆ ಸಾರ್! ಹಿ ಹ್ಯಾಸ್ ಕಿಲ್ಡ್ ಯೂ ಇನ್ ದಿ ಎಂಡ್!' ಎಂದು ಪ್ರತಿಮಾ ನಕ್ಕಾಗ ಮೇಷ್ಟ್ರರು ಮನಸಾರೆ ನಕ್ಕರಂತೆ.

ಈ ಕತೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ, 'ಪರವಾಗಿಲ್ಲ, ಇವನೂ ಕತೆ ಬರೆಯಬಲ್ಲ' ಎಂದು ಮಿತ್ರರು ಪ್ರೀತಿ, ಅಸೂಯೆಗಳ ವಿಶ್ವಭಾವ ತೋರುತ್ತಾ ನನ್ನ ಬೆನ್ನು ತಟ್ಟುತ್ತಿರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತ್ರಿಮಿನಲ್ ಲಾಯರ್ ಹನುಮಂತರಾಯರು ತಮ್ಮ ಸಕಲ ಪಟ್ಟುಗಳನ್ನೂ ಬಳಸಿ ಮೇಷ್ಟ್ರರನ್ನು ಜಾಮೀನಿನ ಮೇಲೆ ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದರು. ಆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಂಜೆ ಒಂಧರದ ಪಾಪಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಂದ ಅಳುಕುತ್ತಲೇ ಮೇಷ್ಟ್ರರನ್ನು ನೋಡಲು ಹೋದೆ. ಅವತ್ತು ಅವರು ತಾವು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದ ಜೈಲು ಡೈರಿಯನ್ನು ಹಾಗೆ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ನನಗೆ ಕೊಡಬಹುದೆಂದು ನಾನು ಊಹಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವತ್ತು ರಾತ್ರಿ ಮೇಷ್ಟ್ರರ ಡೈರಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನನ್ನ ರೂಮಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇ ತಡ, ಸರಸರ ಅದನ್ನು ಓದಿ ಅದರ ವಿವರಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸುತ್ತಾ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅನುಭವಕಥನ ಬರೆಯಲು ಶುರು ಮಾಡಿದೆ.

'ಒಂದು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎಂದಿನಂತೆ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಗೆ ಹೋಗಲು ಬಸ್ಸಿಗಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಬಂದ ಪೊಲೀಸರು ಏಕಾಏಕಿ ನನ್ನನ್ನು ವ್ಯಾನಿಗೆ ಹತ್ತಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊರಟುಹೋದರು' ಎಂದು ಮೇಷ್ಟ್ರರ ಅನುಭವಕಥನ ಶುರುವಾಗಿತ್ತು. ವಿಚಿತ್ರವೆಂದರೆ, ಈ ಸಾಲು ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ನನ್ನ ಬಹುಮಾನಿತ ಕತೆಯ ಮೊದಲ ಸಾಲಿನಂತೆಯೇ ಇತ್ತು!